

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา ส23101 สังคมศึกษา

ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

เวลา 8 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 6 อริยสัจ 4 กับการพัฒนาตนและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มฐ. ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดปลายทาง

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 1.1 ม.3/6 อธิบายสังฆคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 1.1 ม.3/7 เห็นคุณค่า และวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงาน และการมีครอบครัว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์การปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ในหัวข้อ ชั้น 5 ไตรลักษณ์ ปญจธรรม 3 อตถะ 3 มรรค 8 ปญญา 3 และมงคล 38 และหลักธรรมในการ พัฒนาตน วุฑฒิธรรม 4 อิทธิบาท 4 และสัพปุริสธรรม 7 ได้อย่างถูกต้อง (K)
- 2) นำหลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม (S, A)
- 3) เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ที่กำหนดในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว (A)

3. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น
• อริยสัจ 4 • ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) - ชั้น 5 - ไตรลักษณ์ • สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) - หลักกรรม (วิภังค์ 3) - ปฏิจจธรรม 3 (ตัณหา มานะ ทิฏฐิ) • นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) - อตตะ 3 • มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) - มรรคมรรค 8 - ปัญญา 3 - สัมปรีติธรรม 7 - บุญกิริยาวัตถุ 10 - อุบาสกธรรม 7 • มงคล 38 - มีศีลปวิทยา - พบสมณะ - ฟังธรรมตามกาล - สนทนาธรรมตามกาล • การปฏิบัติตนตามหลักธรรม	• พิจารณาตามหลักสูตรของสถานศึกษา

4. สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นความจริงอันประเสริฐที่ช่วยให้มนุษย์เข้าใจชีวิตตามความเป็นจริง ซึ่งการศึกษาหลักธรรมคำสอนก็เพื่อให้เราสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานและการมีครอบครัว ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 2 คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. คิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกที่หลากหลาย โดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม 2) สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหา วางแผน ในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล พฤติกรรมบ่งชี้ 1. วิเคราะห์ปัญหา 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 2. สามารถเชื่อมโยงความรู้ 4) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม	1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ใฝ่เรียนรู้ 3) มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

(กระบวนการเรียนรู้ : พุทธวิธีในการสอน วิธีสอนแบบอริยสัจ 4)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

- ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจและนำการสนทนา โดยให้นักเรียนทั้งห้องร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เช่น
 - การเรียนในปัจจุบันของนักเรียนเป็นอย่างไรบ้าง
 - ปัญหาที่พบระหว่างการเรียนมีอะไรบ้าง
 - นักเรียนคิดว่าตนเองจะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้หรือไม่ อย่างไร
- ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน 2-3 คน โดยให้นักเรียนบอกปัญหาที่พบระหว่างการเรียนหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนของตนเองมาคนละ 1 ประเด็น จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิด เช่น
 - เหตุใดประเด็นเรื่องการเรียนนั้น ๆ ถึงเป็นปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา ประเด็นนั้นส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนอย่างไร
 - นักเรียนแก้ปัญหาหรือพัฒนาประเด็นเกี่ยวกับการเรียนของตนเองอย่างไร

3. ครูถามเพื่อนร่วมชั้นเรียนคนอื่นว่า นักเรียนเคยประสบกับปัญหาหรือมีสิ่งที่ต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนแบบเพื่อนหรือไม่ แล้วนักเรียนรับมือกับประเด็นนั้น ๆ อย่างไร ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า การพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการเรียนหรือการทำงานนั้นสามารถปฏิบัติได้โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ซึ่งในแต่ละข้อธรรมนักเรียนสามารถนำไปบูรณาการให้เข้ากับการเรียนรู้ของตนเองได้

ขั้นสอน

กำหนดปัญหา (ทุกข)

1. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ปัญหาในการเรียนของต้นกล้า เพื่อให้ นักเรียน ใช้หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 มาศึกษาสาเหตุ กำหนดขอบเขตของปัญหา

ต้นกล้ามีความใฝ่ฝันอยากเป็นเซฟที่มีชื่อเสียง แต่ที่บ้านต้องการให้เป็นนักกฎหมาย เขาจึงต้องไปเรียนพิเศษเพิ่มเติม แต่ต้นกล้าก็ยังไม่เข้าใจ เพราะไม่มีความถนัดด้านกฎหมาย ส่งผลให้เกิดความทุกข์ใจ

ตั้งสมมติฐาน (สมุทัย)

2. นักเรียนร่วมกันพิจารณาสาเหตุของปัญหา เพื่อจะต้องแก้ปัญหาที่สาเหตุ และหลายๆ วิธี และตั้งคำถาม เช่น

- นักเรียนคิดว่าปัญหาที่ต้นกล้ากำลังเผชิญอยู่คืออะไร
- เพราะเหตุใดประเด็นดังกล่าวถึงกลายเป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของเขา
- ทำอย่างไรต้นกล้าจึงจะไม่เกิดทุกข์

(แนวตอบ สามารถใช้หลักธรรม ปปัญจธรรม 3 มาวิเคราะห์ เช่น จากสถานการณ์ ต้นกล้ารู้สึกทุกข์ใจจากแรงกดดันของครอบครัวที่ต้องการให้เขาเรียนกฎหมาย ทั้งที่เขาอยากเป็นเซฟ ความสับสน ความลังเล และความขัดแย้งในใจจึงเกิดขึ้น

☞ ต้นหา ต้นกล้าอยากเป็นพ่อครัวตามความฝัน และอยากให้ครอบครัวยอมรับ

☞ มานะ ต้นกล้ารู้สึกว่าการไม่เหมาะกับกฎหมาย แต่ก็ไม่อยากแพ่หรือทำให้ครอบครัวผิดหวัง

☞ ทิฎฐิ ต้นกล้าและครอบครัวต่างยึดในความคิดของตน – เขายึดฝัน, ครอบครัวยึดความมั่นคง หากต้นกล้าหรือครอบครัวลด “ความยึดมั่นถือมั่น” ลง รับฟังเหตุผลซึ่งกันและกันได้ ก็จะลดความทุกข์และขัดแย้งได้มาก)

3. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 มาวิเคราะห์สาเหตุแห่งการเกิดทุกข์ของต้นกล้า
4. ครูช่วยนักเรียนให้คิดว่าการแก้ที่สาเหตุนั้น อาจจะกระทำได้บ้าง คือให้กำหนดสิ่งที่กระทำเป็นข้อ ๆ ไป แล้วให้นักเรียนช่วยกันเสนอวิธีการแก้ปัญหาและหาทางออกหลาย ๆ วิธี และตั้งคำถาม
 - นักเรียนจะมีวิธีการเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมกับปัญหาข้างต้นได้อย่างไรบ้าง

การทดลองและเก็บข้อมูล (นิโรธ)

5. จากสถานการณ์ ต้นกล้าต้องการให้ความทุกข์นี้จบลง โดยการได้เดินตามฝันของตนในทางที่รักคือการเป็นเซฟ นักเรียนสามารถนำหลักธรรมอรรถ 3 มาวิเคราะห์

(แนวทางการวิเคราะห์ เช่น การดับทุกข์ของต้นกล้า ไม่ใช่แค่ หลุดพ้นจากปัญหาชั่วคราว แต่ต้องมองในเชิงของ ประโยชน์ทั้งระยะสั้น ระยะยาว และจิตใจ ผ่าน อรรถ 3 ดังนี้ เริ่มจากการ สื่อสารอย่างมีสติ

เพื่อประโยชน์ทันที (ทฤษฎีจุ่มมิกัดละ) วางแผนและลงมือทำตามฝันอย่างมีเหตุผล (สัมปรายักัดละ) ฝึกใจให้รู้จักวาง ยอมรับสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ และอยู่กับสิ่งที่มีคุณค่า (ปรมัตละ)

สรุปข้อมูลและสรุปผล (มรรค)

- นักเรียนช่วยกันเสนอแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ของต้นกล้า โดยใช้หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4

(แนวตอบ เช่น หลักธรรมอิทธิบาท 4 ธรรมที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย โดย

ฉันทะ – มีความพอใจในสิ่งที่ทำ (การเป็นเชฟ)

วิริยะ – พากเพียรฝึกฝน

จิตตะ – ใส่ใจมุ่งมั่น

วิมังสา – ไตร่ตรองวางแผนอย่างมีเหตุผล)

- นักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการนำหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 มาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และให้ทำใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการเรียนรู้สู่ความสำเร็จ โดยให้นักเรียนวิเคราะห์การปฏิบัติตนของบุคคลที่มีการนำหลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ที่กำหนด ไปพัฒนาการเรียนรู้จนประสบผลสำเร็จ แล้วให้เสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมดังกล่าวกับการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นสอน

กำหนดปัญหา (ทุกข)

- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 และหลักธรรมในการพัฒนาดตนเอง
- ครูให้นักเรียนไปสำรวจตนเองว่ามีประเด็นเกี่ยวกับการเรียน การใช้ชีวิตประจำวัน เรื่องใดบ้างที่นักเรียนเป็นกังวล หรือเป็นทุกข์ และต้องการพัฒนาให้ดีขึ้น แล้วเลือกมา 1 ประเด็น จากนั้นครูแจกกระดาษโน้ตให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนแต่ละคนเขียนประเด็นของตนเองลงในกระดาษโน้ตที่เตรียมไว้ แล้วนำมาส่งครู
- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน (จำนวนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม) โดยการนับตามลำดับ นักเรียนที่นับหมายเลขเดียวกันให้จับกลุ่มกันแล้วนั่งตามกลุ่มของตนเอง จากนั้นครูนำกล่องที่เตรียมไว้มาแจกให้กับนักเรียนกลุ่มละ 1 กล่อง พร้อมกับกระดาษกลุ่มละ 1 แผ่น
- นักเรียนสุมหียบประเด็นจากกล่องที่ครูแจกให้กลุ่มละ 1 ประเด็น เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาและทำกิจกรรมเมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มรับทราบประเด็นของตนเองแล้ว
- ให้นักเรียนปรึกษากันและเขียนเป้าหมายของการพัฒนาไว้ด้านบนของกระดาษให้ชัดเจน

ตั้งสมมติฐาน (สมุทัย)

- ครูเขียนประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายกันในกลุ่ม ดังนี้
 - จากประเด็นที่ได้รับ นักเรียนมีวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างไรบ้าง
 - จากวิธีการข้างต้น กลุ่มของนักเรียนเลือกวิธีการใดมาเป็นแนวทางในการพัฒนา เพราะเหตุใด
 - นักเรียนมีการวางแผนเพื่อปฏิบัติตามวิธีการที่เลือกไว้อย่างไรบ้าง
 - หากนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามแผนที่วางไว้ ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นอย่างไร

นักเรียนบันทึกคำตอบลงในกระดาษที่ครูแจกให้ในลักษณะของแผนผังความคิด (Mind map)

การทดลองและเก็บข้อมูล (นิโรธ)

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมของตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนตามลำดับ โดยนักเรียนกลุ่มที่เหลือสามารถเพิ่มเติมประเด็นหรือสาระสำคัญอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม
8. ครูตั้งประเด็นคำถามชวนคิดเพื่อสรุปรวบยอดองค์ความรู้ และนักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เช่น
 - จากการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำคัญข้างต้นกับประเด็นต่าง ๆ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง
 - นักเรียนสามารถนำหลักธรรมสำคัญดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการเรียนของตนเองในระดับที่สูงขึ้นไปได้อย่างไรบ้าง

สรุปข้อมูลและสรุปผล (มรรค)

9. ให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าต้องการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง เช่น การเรียน เล่นกีฬา การช่วยเหลือครอบครัว แล้วเลือกมา 1 ประเด็น เพื่อวิเคราะห์ว่าสามารถใช้หลักธรรมใดในการพัฒนาตนเองในเหตุการณ์ดังกล่าว และนำไปปฏิบัติ โดยบูรณาการหลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ที่เรียนมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง โดยทำเป็นชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) เรื่อง การพัฒนาตนเองด้วยหลักธรรมอริยสัจ 4 ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ เช่น แบบสำรวจ แผนผังความคิด infographic
10. นำข้อมูลหลักการพัฒนาตนเองที่ได้มาเผยแพร่ลงในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมและเป็นแนวทางให้ผู้อื่นสามารถนำไปปฏิบัติตามได้

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ที่กำหนด เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาการเรียน หรือการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในครอบครัว
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัด ฯ พระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และทำแบบทดสอบหลังเรียน

ขั้นประเมิน

1. ตรวจใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการเรียนรู้สู่ความสำเร็จ
2. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน
3. ตรวจแบบฝึกหัด ฯ พระพุทธศาสนา ม.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3
4. ประเมินชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด เรื่อง การพัฒนาตนเองด้วยหลักธรรมอริยสัจ 4
5. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
6. ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
7. ประเมินการนำเสนอผลงาน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินการนำเสนอผลงาน
8. ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
9. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
7.1 การประเมินก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ประเมินตามสภาพจริง
7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) วิเคราะห์การปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ในหัวข้อ ชั้น 5 ไตรลักษณ์ ปัญจธรรม 3 อัตถะ 3 มรรค 8 ปัญญา 3 และมงคล 38 และหลักธรรมในการพัฒนาตน วุฒิธรรม 4 อิทธิบาท 4 สัมปยุตธรรม 7 ได้อย่างถูกต้อง (K)	- ตรวจใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการเรียนรู้สู่ความสำเร็จ	- ใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการเรียนรู้สู่ความสำเร็จ	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) นำหลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันในครอบครัว ได้อย่างเหมาะสม (S, A)	- ประเมินชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด เรื่อง การพัฒนาตนเองด้วยหลักธรรมอริยสัจ 4 - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด เรื่อง การพัฒนาตนเองด้วยหลักธรรมอริยสัจ 4 - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
3) เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ที่กำหนดต่อตนเองลากรอยู่ร่วมกันในครอบครัว (A)	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - ประเมินการนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินความสามารถในการสื่อสาร - ประเมินความสามารถในการคิด - ประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
7.3 การประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักสูตรทางพระพุทธศาสนา	- ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ 3	- แบบทดสอบหลังเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักสูตรทางพระพุทธศาสนา ของ อจท.
- 2) Smart PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3
- 3) ใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการเรียนรู้สู่ความสำเร็จ
- 4) ข่าว/สถานการณ์
- 5) แบบฝึกหัดฯ พระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) เว็บไซต์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำชี้แจง

อ่านสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด แล้วนำหลักการในกรอบอริยสัจ 4 มาวิเคราะห์

แนม้นต์กับการพัฒนาตนเอง

เธอคนนี้ซื้อ น้าม้นต์ ชอบซื้อสินค้าใหม่เสมอ เพราะอยากดูทันสมัย

กระเป๋านี้ใหม่ของเราสวยมั๊ย

ไอ้โฮ สวยจัง

น้าม้นต์กลับมาตั้งใจเรียน

มีเงินเหลือเก็บออมมากขึ้น จากการไม่ซื้อของฟุ่มเฟือย

น้าม้นต์ช่วงนี้เธอต้องเอาใจใส่ การเรียนหน่อยนะ เพราะผลการเรียนของเธอไม่ค่อยดีเลย

ทำอย่างไรดี ต้องใช้คะแนนเพื่อเข้าเรียนต่อด้วยสิ

เมื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทำให้น้าม้นต์ สอบผ่านการคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อใน โรงเรียนเดิมได้ และมีเงินเก็บเป็นของตัวเอง

She is a girl with brown hair and a white shirt with a blue bow tie. She is holding a pink bag. In the next panel, she is looking at a pink piggy bank. In the final panel, she is holding a pink piggy bank and a certificate with a green checkmark.

ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่พบจากสถานการณ์ข้างต้นคืออะไร (ทุกข์)

.....

.....

ปัญหานั้นก่อให้เกิดความทุกข์กับบุคคลข้างต้นอย่างไร

.....

.....

.....

2. เพราะเหตุใดจึงนำมาสู่ปัญหาในข้อที่ 1 (สมุทัย)

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่าบุคคลดังกล่าวปรับเปลี่ยนความคิดเพื่อพัฒนาตนเองเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. จากสถานการณ์ข้างต้น บุคคลนั้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการพัฒนาตนเองอย่างไร (มรรค)
สอดคล้องกับหลักธรรมใด

.....

.....

.....

4. ผลที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ข้างต้นเป็นอย่างไร (นิโรธ) สอดคล้องกับหลักธรรมใด

.....

.....

.....

5. นักเรียนนำการปฏิบัติของบุคคลข้างต้นไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนของตนเองได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง

อ่านสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด แล้วนำหลักธรรมในกรอบปริศนาคำ 4 มาวิเคราะห์

น้ามนต์กับการพัฒนาตนเอง

ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่พบจากสถานการณ์ข้างต้นคืออะไร (ทุกข์)

น้ำหนักเกิดความทุกข์ใจเกี่ยวกับอนาคตทางการศึกษาเพราะเกรดเฉลี่ยเธอตกต่ำลง

ปัญหานั้นก่อให้เกิดความทุกข์กับบุคคลข้างต้นอย่างไร สอดคล้องกับหลักธรรมใด

น้ำหนักอาจจะไม่ผ่านการคัดเลือกพิจารณาให้มีสิทธิ์สอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเดิม และครอบครัวของเธอก็ต้องมีการระดมค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นจากการสมัครเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนใหม่ สอดคล้องกับชั้น 5...
เวทนา

2. เพราะเหตุใดจึงนำมาสู่ปัญหาในข้อที่ 1 (สมุทัย)

น้ำหนักมักจะคุยเล่นกับเพื่อนขณะเรียนหนังสือจนละเลยที่จะสนใจในสิ่งที่ครูกำลังสอน ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้ทำให้เกรดเฉลี่ยของเธอตกต่ำและเกรดเฉลี่ยก็มีผลต่อการพิจารณาในการสอบเข้าในระดับชั้นถัดไป จึงทำให้เธอเกิดความทุกข์ใจเป็นอย่างมาก

นักเรียนคิดว่าบุคคลดังกล่าวปรับเปลี่ยนความคิดเพื่อพัฒนาตนเองเพราะเหตุใด

- น้ำหนักเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อที่สามารถต่อยอดให้มีอนาคตที่ดีได้
- น้ำหนักต้องการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของครอบครัวจากการที่ต้องหาโรงเรียนใหม่เพื่อเข้าศึกษาต่อ

3. จากสถานการณ์ข้างต้น บุคคลนั้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการพัฒนาตนเองอย่างไร (มรรค)

สอดคล้องกับหลักธรรมใด

เปลี่ยนความคิดของตนเองให้ไปในทางที่ถูกต้อง โดยเธอเอาใจใส่ศึกษาเล่าเรียนเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั่นคือ การสอบติดและได้เข้าเรียนที่โรงเรียนเดิมและได้เรียนในแผนการเรียนที่เธอสนใจ สอดคล้องกับหลักธรรมวุฑฒิธรรม 4 เอาใจใส่เล่าเรียนหาความจริง (สัทธัมมัสสวนะ)

4. ผลที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ข้างต้นเป็นอย่างไร (นิโรธ) สอดคล้องกับหลักธรรมใด

สอบเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเดิมได้ และได้เรียนตรงแผนการเรียนและความถนัดของตนเอง ทำให้ครอบครัวของเธอไม่ต้องเดือดร้อนเรื่องค่าใช้จ่ายเหมือนเมื่อก่อน สอดคล้องกับหลักธรรมอตัลละ 3 (ทิฏฐธัมมิกัตถะ)

5. นักเรียนนำการปฏิบัติของบุคคลข้างต้นไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนของตนเองได้อย่างไร

ให้ความสำคัญกับการเรียนมากขึ้นเพราะการเรียนทำให้ฉันมีอนาคตที่ดีและสามารถช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้ อีกทั้งฉันจะจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเพื่อควบคุมการใช้จ่ายของตนเอง โดยใช้เท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการช่วยให้ครอบครัวไม่ต้องไปหยิบยืมผู้อื่นและมีภาระด้านการเงิน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นได้หากเราไม่มีเงินสำรองไว้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน สอดคล้องกับหลักธรรม อตัลละ 3 (ทิฏฐธัมมิกัตถะ) อิทธิบาท 4 (ฉันทะ วิริยะ)

แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ มีวินัย			ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			การแสดง ความคิดเห็น			การรับฟัง ความคิดเห็น			การร่วมมือ ทำงาน ส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมิน

พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานกลุ่ม แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	มีการวางแผน ร่วมกัน ทำงาน			มีการแสดง ความคิดเห็น ของสมาชิก			มีการรับฟัง ความคิดเห็น			มีการปฏิบัติ ตามขั้นตอน ที่วางไว้			สามารถ ให้คำแนะนำ กลุ่มอื่นได้			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง

ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐
2	การลำดับขั้นตอนของเรื่อง	☐	☐	☐
3	วิธีการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์	☐	☐	☐
4	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอ	☐	☐	☐
5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมิน ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

เรื่อง การพัฒนาตนเองด้วยหลักธรรมอริยสัจ 4

คำชี้แจง : สํารวจตนเองว่าต้องการแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองในเรื่องใด แล้วเลือก 1 ประเด็น เพื่อวิเคราะห์การนำหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้และปฏิบัติ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การเลือกเรื่องที่จะแก้ปัญหา หรือต้องการพัฒนา (ทุกข์)พร้อมเหตุผลและเป้าหมายในการพัฒนา (สมุทัย)	ชิ้นงานแสดงความเข้าใจในการเลือกปัญหา/เรื่องที่จะพัฒนาได้อย่างชัดเจน และเชื่อมโยงกับสาเหตุ และมีการตั้งเป้าหมายในการพัฒนาอย่างมีทิศทางเป็นรูปธรรม	ชิ้นงานแสดงความเข้าใจในการเลือกปัญหา/เรื่องที่จะพัฒนาได้ และเชื่อมโยงกับสาเหตุเป้าหมายที่ตั้งไว้สามารถนำไปพัฒนาได้จริง	ชิ้นงานยังขาดความชัดเจนทั้งด้านปัญหาและแนวทางพัฒนาการเชื่อมโยงกับสาเหตุยังไม่ชัดเจน ขาดเหตุผลสนับสนุนเป้าหมายในการพัฒนาไม่ชัดเจน	ชิ้นงานไม่สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด ยังขาดความเข้าใจพื้นฐานในการใช้หลักธรรมมาวิเคราะห์
2. การประยุกต์ใช้หลักธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ที่กำหนด (มรรค)	อธิบายและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ชัดเจน มีแนวทางการแก้ปัญหา/การพัฒนาตนเองตามหลักธรรมอย่างเป็นระบบ	อธิบายและเชื่อมโยงได้ดี มีแนวทางการแก้ไขปัญหา/การพัฒนาตนเองตามหลักธรรมที่เหมาะสม	อธิบายและเชื่อมโยงได้ไม่ชัดเจน มีแนวทางการแก้ไขปัญหา/การพัฒนาตนเองตามหลักธรรมยังไม่ชัดเจน	ไม่มีการอธิบายหรือเชื่อมโยง แนวทางการแก้ไขปัญหา/การพัฒนาตนเองไม่ตรงประเด็น
3. ระบุผลจากการปฏิบัติต่อนักเรียนและครอบครัว (นิโรธ)	นักเรียนใจสงบ สามารถแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้ดีขึ้น ครอบครัวเข้าใจและให้การสนับสนุนที่ดี มีความสัมพันธ์ดีขึ้นมาก	นักเรียนใจสงบ สามารถแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้ดี ครอบครัวเข้าใจและให้การสนับสนุน มีความสัมพันธ์ดีขึ้นบ้าง	สามารถแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้เล็กน้อย ครอบครัวเข้าใจและให้การสนับสนุน มีความสัมพันธ์ดีขึ้นบ้าง	นักเรียนยังเป็นทุกข์/พัฒนาตนเองได้เล็กน้อย ความสัมพันธ์ในครอบครัวเหมือนเดิม

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
4. รูปแบบการนำเสนอชิ้นงาน	ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์ แปลกใหม่นำเสนอ เข้าใจง่าย จัดลำดับเนื้อหาเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย (เช่น พรีเซนเทชันวิดีโอ) เพื่อช่วยเพิ่มความน่าสนใจ	ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์ แปลกใหม่นำเสนอ เข้าใจง่าย จัดลำดับเนื้อหาเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยี แต่ไม่หลากหลายเพื่อช่วยเพิ่มความน่าสนใจ	ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์ นำเสนอ เข้าใจง่าย จัดลำดับเนื้อหาเป็นระบบ ไม่ได้ใช้เทคโนโลยี ช่วยเพิ่มความน่าสนใจ	ผลงานไม่มีความแปลกใหม่ นำเสนอ เข้าใจยาก ไม่มีการจัดลำดับเนื้อหา ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มความน่าสนใจ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	14 - 16	11 - 13	8 - 10	ต่ำกว่า 8
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

[illegible]

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8-9	ดีมาก
7-6	ดี
5-4	พอใช้
ต่ำกว่า 4	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ 1.2 อารงไว้ซึ่งความเป็น ชาติไทย 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และ ปฏิบัติตามหลักศาสนา 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งกาย วาจา ใจ 2.2 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
3. มีวินัย	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 ตั้งใจเรียน เพียรพยายาม ในการเรียน และเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนด้วยการ เลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ และ สามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ดำเนินชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
6. มุ่งมั่นใน การทำงาน	6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่การทำงาน 6.2 ทำงานด้วยความเพียร พยายามและอดทน เพื่อให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
7. รักความ เป็นไทย	7.1 ภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อบทบาท 7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารได้อย่าง ถูกต้อง 7.3 อนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
8. มีจิต สาธารณะ	8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วย ความเต็มใจและพึงพอใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>

แบบประเมิน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ใส่ตัวเลขลงในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 3.	
สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 1.	
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 2.	
สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 2.	

หมายเหตุ : หากนักเรียนมีระดับคุณภาพไม่ถึงระดับดี (2) ในแต่ละสมรรถนะสำคัญ ครูควรพัฒนานักเรียนให้ถึงเกณฑ์ เพื่อให้ นักเรียนมีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมต่อไป

เกณฑ์การประเมิน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 2 คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. คิดอย่าง มีวิจารณญาณเพื่อ ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ หลากหลาย โดยใช้เกณฑ์ที่ เหมาะสม	วิเคราะห์ประเด็นที่ ต้องการพัฒนา ด้านการเรียนและ การประกอบอาชีพ ของตนเอง แล้วตัดสินใจเลือก ประยุกต์ใช้ หลักธรรมสำคัญ ในกรอบจริยสั่ง 4 มาเป็นแนวทาง ในการพัฒนาได้ เหมาะสมกับ ตนเองและประเด็น ที่เลือก	วิเคราะห์ประเด็นที่ ต้องการพัฒนา ด้านการเรียนและ การประกอบอาชีพ ของตนเอง แล้วตัดสินใจเลือก ประยุกต์ใช้ หลักธรรมสำคัญ ในกรอบจริยสั่ง 4 มาเป็นแนวทาง ในการพัฒนาได้ เหมาะสมกับ ตนเองหรือประเด็น ที่เลือก	วิเคราะห์ประเด็นที่ ต้องการพัฒนา ด้านการเรียนและ การประกอบอาชีพ ของตนเอง แล้วตัดสินใจเลือก ประยุกต์ใช้ หลักธรรมสำคัญ ในกรอบจริยสั่ง 4 มาเป็นแนวทาง ในการพัฒนาได้	วิเคราะห์ประเด็นที่ ต้องการพัฒนา ด้านการเรียนและ การประกอบอาชีพ ของตนเอง แล้วตัดสินใจเลือก ประยุกต์ใช้ หลักธรรมสำคัญ ในกรอบจริยสั่ง 4 มาเป็นแนวทาง ในการพัฒนาได้ ไม่เหมาะสม
สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา ตัวชี้วัดที่ 1	ระบุปัญหาที่เกิด ขึ้นกับตนเอง วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และ เลือกใช้หลักธรรม	ระบุปัญหาที่เกิด ขึ้นกับตนเอง วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และ เลือกใช้หลักธรรม	ระบุปัญหาที่เกิด ขึ้นกับตนเอง วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และ เลือกใช้หลักธรรม	ระบุปัญหาที่เกิด ขึ้นกับตนเอง วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหา วางแผน ในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล พฤติกรรมบ่งชี้ 1. วิเคราะห์ปัญหา	ในกรอบอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกัน ในครอบครัว <u>ได้ครบถ้วน ถูกต้อง สมเหตุสมผล</u>	ในกรอบอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกัน ในครอบครัว <u>ได้ครบถ้วน ถูกต้อง</u>	ในกรอบอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาตนเอง <u>แต่ไม่สามารถ นำมาประยุกต์ใช้ ในการอยู่ร่วมกัน ในครอบครัวได้</u>	<u>แต่ไม่สามารถ เลือกใช้หลักธรรม ในกรอบอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้</u>
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 2. สามารถเชื่อมโยงความรู้	สังเคราะห์ความรู้ จากการศึกษา หลักธรรมในกรอบ อริยสัจ 4 และ สามารถนำมา วิเคราะห์เชื่อมโยง กับชีวิตประจำวัน <u>ได้อย่างสอดคล้อง น่าเชื่อถือทุก ประเด็น</u>	สังเคราะห์ความรู้ จากการศึกษา หลักธรรมในกรอบ อริยสัจ 4 และ สามารถนำมา วิเคราะห์เชื่อมโยง กับชีวิตประจำวัน <u>ได้อย่างสอดคล้อง น่าเชื่อถือใน บางประเด็น</u>	สังเคราะห์ความรู้ จากการศึกษา หลักธรรมในกรอบ อริยสัจ 4 และ สามารถนำมา วิเคราะห์เชื่อมโยง กับชีวิตประจำวัน <u>ได้บางประเด็น</u>	<u>ไม่สามารถ</u> สังเคราะห์ความรู้ จากการศึกษา หลักธรรมในกรอบ อริยสัจ 4 เพื่อ เชื่อมโยงกับ ชีวิตประจำวันได้
สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อ พัฒนาตนเองและสังคม พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม	เลือกใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมในการ นำเสนอผลงาน ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) เรื่อง การพัฒนาตนเอง ด้วยหลักธรรม อริยสัจ 4 <u>อย่างสร้างสรรค์ แปลกใหม่ และ สามารถแนะนำ ผู้อื่นได้</u>	เลือกใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมในการ นำเสนอผลงาน ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) เรื่อง การพัฒนาตนเอง ด้วยหลักธรรม อริยสัจ 4 <u>อย่างสร้างสรรค์ แปลกใหม่ได้</u>	เลือกใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมในการ นำเสนอผลงาน ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) เรื่อง การพัฒนาตนเอง ด้วยหลักธรรม อริยสัจ 4 <u>อย่างสร้างสรรค์ ได้</u>	เลือกใช้เทคโนโลยี ในการนำเสนอ ผลงานชิ้นงาน/ ภาระงาน (รวบ ยอด) เรื่อง การ พัฒนาตนเอง ด้วยหลักธรรม อริยสัจ 4 <u>ได้</u>

แบบบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

- ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ด้านอื่นๆ (ความสามารถ/ทักษะ/พฤติกรรมเด่นหรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

- ปัญหา/อุปสรรค

- แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวสุภาวดี บุสดี)